

NUS.10 | Cuminanza e societad - concepìr la convivenza e s'engaschar

4. Las scolaras ed ils scolars san chapir la relaziun da pussanza e dretg en il temp preschent ed en il temp passà.

renviaments
FSP - Politica, democrazia e dretgs umans
AS - Independenza ed agir social [9]

Pussanza e dretg

NUS.10.4 Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san chapir ils tratgs essenzials dal princip da la procedura da decisiun e l'applitgar en classa (p.ex. bistgetta u sort, unanimidad, autoritad, delegaziun, mediaziun). ≡ maioritad, arbiter	
	b	» san decider cun responsabladad davart auters (p.ex. esser schef/-fa) e sa tegnair vi da directives en il team.	
	c	» san identifitgar a maun da situaziuns exemplaricas (p.ex. or da l'istorgia, da paraulas, dal mintgadi), tgi che exequescha pussanza e co ch'i po vegnir fatg frunt a l'abus da pussanza. ≡ pussanza	
	d	» san metter sancziuns en in connex cun reglas ch'èn stadas enconuschentas ordavant. ≡ princip: il chasti per in surpassament duai esser enconuschent ordavant	
2	e	» san reflectar davart l'adequatezza da sancziuns en cas da surpassaments da reglas. ≡ princip da l'adequatezza	
	f	» san declerar la repartiziun da pussanza a maun d'in exempel istoric (p.ex. Egipta antica, Imperi roman, constituziun da la mastergnanza) e differenziar models da pussanza. ≡ monarchia, democrazia	
	g	» san identifitgar la via d'ina societad da dretg da famiglia ad in dretg territorial cun emprims concepts d'in stadi da dretg (p.ex. Confederaziun da la Svizra centrala). ≡ Patg federal 1291	
	h	» san mussar a maun d'in exempel co che structurass statalas sa sviluppan (p.ex. Patg federal dal 1524, fusiuns da vischnancas). ≡ Confederaziun svizra dal 13. fin 15. tschientaner	
	i	» san identifitgar a maun d'in exempel l'entretschament d'economia, politica e dretg (p.ex. Veglia Confederaziun e pass sur las Alps).	
► Cumpetenza consecutiva: STS.5.1, STS.8.1, STS.8.2, STS.8.3			